

Utöka valfriheten inom särskilt boende, svar på motion (M)

Förslag till äldrenämndens beslut

1. Social- och omsorgsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Social- och omsorgsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen besvaras med hänvisning till äldrenämndens beslut 2020-05-28, § 61 om vägledning vid val av avtalsform.

Ärende

Anita Jonasson Kroon (M), Fredrik Lundén (M) och Paul Lindvall (M) föreslår i en motion daterad 2018-03-19 att:

- Uppdra till kommunstyrelsen att i nära samverkan med berörda nämnder undersöka och förbereda införandet av LOV (Lagen om valfrihetssystem) vid nybyggnation inom särskilt boende.

Äldrenämnden beslutade 2020-05-28, § 61 att godkänna ett redovisat underlag som vägledning vid val av avtalsform.

Kommunfullmäktige föreslås besvara motionen med hänvisning till äldrenämndens beslut om vägledning vid val av avtalsform. Lag om valfrihetssystem är inte förenligt med att begränsa antal utförare och inte heller att anvisa en viss geografisk placering där en utförare ska bedriva sin verksamhet.

Social- och omsorgsförvaltningen föreslår äldrenämnden tillstyrka förslaget inför kommunstyrelsens beredning till kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse - Utöka valfriheten inom särskilt boende, svar på motion (M), 2022-03-22
Motionen

Bakgrund

Anita Jonasson Kroon (M), Fredrik Lundén (M) och Paul Lindvall (M) föreslår i en motion daterad 2018-03-19 att:

- Uppdra till kommunstyrelsen att i nära samverkan med berörda nämnder undersöka och förbereda införandet av LOV (Lagen om valfrihetssystem) vid nybyggnation inom särskilt boende.

Frågan om val av avtalsform har varit föremål för en grundläggande utredning av social- och omsorgsförvaltningen och diskuterats i äldrenämnden och dess presidium.

Äldrenämnden gav Social- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att göra en översyn av Linköpings modell för lag om valfrihetssystem i november 2018. Uppdraget skulle utgå från frågeställningen om alternativa former ger bättre förutsättningar att möta framtidens utmaningar där helhetsperspektivet ska beaktas för att säkra en kvalitativ och säker vård och omsorg.

Äldrenämnden beslutade 2020-05-28, § 61 att godkänna ett redovisat underlag som vägledning vid val av avtalsform. Av vägledningen framgår bland annat att upphandling enligt lag om offentlig upphandling alternativt verksamhetsuppdrag är lämpligt när rådighet över lokaler är viktigt. Det bedömdes inte vara möjligt att tillhandahålla lokaler till enbart en eller vissa utförare, eftersom kommunen är skyldig att behandla alla lika i ett valfrihetssystem.

Nedan redovisas en sammanfattning av det underlag som togs fram som en vägledning vid val av avtalsform inom vård och omsorg och som avser LOV.

Lag om valfrihetssystem (LOV)

Tillhandahållande av vård och omsorg enligt LOV är lämpligt när:

- brukares möjlighet att göra egna val av utförare prioriteras
- det finns behov av att främja mångfalden av utförare
- medarbetares möjlighet till val bland flera arbetsgivare prioriteras
- de individuella behoven är svårbedömda eller föränderliga
- det finns behov av flexibilitet inom uppdragen under avtalsperioden
- det är möjligt att fastställa adekvat ersättningsnivå
- stabilitet över tid vill uppnås

LOV medger en fri etablering för alla vårdgivare som godkänns. Den fria etableringen förutsätter att Linköpings kommun godkänner den sökande utifrån de krav som ställs i förfrågningsunderlag för respektive vård- och omsorgsområde. Kommunen kan alltså inte neka utförare, som uppfyller ställda krav i

förfrågningsunderlaget, att delta i valfrihetssystemet. Samma villkor samt konkurrensneutralitet ska råda för alla utförare.

LOV är inte förenligt med att begränsa antal utförare och inte heller anvisa en viss geografisk placering där en utförare ska bedriva sin verksamhet.

Underlaget för vägledning vid val av avtalsform togs fram av Social- och omsorgsförvaltningen tillsammans med en projektgrupp bestående av representanter från Juridikenheten, Kommunledningsförvaltningen samt Leanlink. Arbetet leddes av styrgrupp bestående av social- och omsorgsdirektör, ekonomidirektör, utförardirektör och biträdande kommundirektör.

Kommunala mål

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

En jämställdhetsanalys är inte relevant i detta ärende då frågan gäller process för att säkerställa den politiska beställningen. Ärendet berör inte individer eller påverkar service eller fördelning av resurser.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Social- och omsorgsförvaltningen

Paul Håkansson

Linda Ljungqvist

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Motionärerna